



EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.11.7
KOM(2011) 704 galutinis

2011/0310 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Kaip išdėstyta Reglamente (EB) Nr. 428/2009¹, pagal ES dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės sistemą eksportuojant to reglamento I priede nurodytas dvejopo naudojimo prekes² būtinas leidimas. Minėto reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad bendrasis ES eksporto leidimas yra vienas iš keturių eksporto leidimų, kurie gali būti naudojami dvejopo naudojimo prekėms eksportuoti iš ES. Reglamento (EB) Nr. 428/2009 II priede pateiktas šiuo metu taikomas bendrasis ES eksporto leidimas.

ES dvejopo naudojimo prekių sąrašo atnaujinimas (Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priedas)

Sprendimus taikyti dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolę bendru susitarimu priima tarptautinių eksporto kontrolės režimų šalys (Australijos grupė (toliau – AG) biologinių ir cheminių prekių atveju, Branduolinių tiekėjų grupė (angl. *Nuclear Suppliers Group*, toliau – NSG) civilinių branduolinių prekių atveju, Raketų technologijos kontrolės režimas (angl. *Missile Technology Control Regime*, toliau – MTCR) ir Wassenaar susitarimo (angl. *Wassenaar agreement*, toliau – WA) narės įprastinės ginkluotės ir dvejopo naudojimo prekių ir technologijų atveju). Šių eksporto kontrolės režimų tikslas – sumažinti pavojų, kad padidintos rizikos dvejopo naudojimo prekės bus naudojamos kariniams tikslams ir (arba) platinimo programoms. Siekdamas kuo didesnio eksporto kontrolės veiksmingumo, tarptautinių eksporto kontrolės režimų šalys suburia pagrindinius dvejopo naudojimo prekių tiekėjus. Susitardamos vykdyti prekybos konkrečiomis prekėmis kontrolę jos veiksmingai siekia mažinti platinimo pavojų, tuo pačiu užtikrindamos, kad nekiltų kliūčių teisėtai prekybai.

Atsižvelgiant į technologijų pažangą šiandienos pasaulyje, kontroliuojamų prekių sąrašą reikėtų reguliariai atnaujinti. Nors minėtų tarptautinių režimų sprendimai nėra teisiškai privalomi, reglamento 15 straipsnyje nustatyta, kad „I priede nustatytas dvejopo naudojimo prekių sąrašas yra atnaujinamas vadovaujantis atitinkamomis pareigomis ir išipareigojimais bei bet kuriais jų pakeitimais, kuriuos valstybės narės yra prisiėmusios kaip tarptautinių neplatinimo režimų ir eksporto kontrolės susitarimų dalyvės arba ratifikuodamos atitinkamas tarptautines sutartis.“

Tarptautinių eksporto kontrolės režimų šalys sprendimus dėl kontrolės sąrašų priima maždaug keturiskart per metus. Šiuos atnaujinimus dėl jų reikšmės saugumui ir prekybai būtina reguliariai ir laiku įtraukti į ES teisės aktus. Pirma, tarptautinių eksporto kontrolės režimų šalims priėmus sprendimą į kontrolės sąrašus įtraukti naujas prekes, saugumo sumetimais visa ES taip pat turi nuosekliai vykdyti šių naujų prekių kontrolę. Antra, tarptautinių eksporto kontrolės režimų šalims priėmus sprendimą nutraukti tam tikrų prekių kontrolę, jis turi būti kuo greičiau įtvirtintas ES teisės aktais, kad ES eksportuotojai galėtų konkuruoti pasaulinėje rinkoje.

¹ 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą.

² Reglamento (EB) Nr. 428/2009 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžtos dvejopo naudojimo prekės – „prekės, įskaitant programinę įrangą ir technologijas, kurios gali būti naudojamos ir civiliniams, ir kariniams tikslams, taip pat visos prekės, kurios gali būti ir neskirtos sprogdinti, ir gali koku nors būdu būti susijusios su branduolinių ginklų ar kitokių branduolinių sprogstamųjų įtaisų gamyba.“

Šiuo metu bet kokiam Reglamento (EB) Nr. 428/2009, įskaitant I priedą, atnaujinimui būtina taikyti įprastą teisėkūros procedūrą. Tačiau atsižvelgiant į techninį šių pakeitimų pobūdį ir faktą, kad jie turi atitikti tarptautinių eksporto kontrolės režimų priimtus sprendimus, galimybė keisti režimų šalių priimtus pakeitimus yra ribota.

Todėl tikslinga priimti deleguotuosius aktus, siekiant reguliariai atnaujinti Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priedą. Tai Komisijai suteiks galimybę prireikus bet kada atlikti reikalingus atnaujinimus.

Būtinai bendrojo ES eksporto leidimo pakeitimai (Reglamento (EB) Nr. 428/2009 II priedas)

Reglamento (EB) Nr. 428/2009 9 straipsnio 1 dalyje ir II priede nurodytas bendrasis ES eksporto leidimas pasiteisino kaip labai naudinga priemonė, padedanti mažinti riziką, susijusią su tam tikrų prekių eksportu į kai kurias šalis. Jau daug metų taikomas vienas bendrasis ES eksporto leidimas (EU001) palengvina daugumos kontroliuojamų prekių eksportą į septynias mažos rizikos šalis (Australiją, Kanadą, Japoniją, Naująją Zelandiją, Norvegiją, Šveicariją ir JAV). 2008 m. gruodžio mėn. Komisija pasiūlė priimti šešis naujus bendruosius ES eksporto leidimus³. Dėl šių naujų leidimų susitarta 2011 m. viduryje.

Galiojančių ir būsimų bendrųjų ES eksporto leidimų turinį būtina nuolatos stebėti, siekiant užtikrinti, kad leidimai būtų suteikiami tik mažos rizikos sandoriams. Atsižvelgiant į visame pasaulyje sparčiai vykstančius pokyčius, būtina užtikrinti galimybę skubiai pakoreguoti galiojančius bendruosius ES eksporto leidimus (pvz., pakeisti juose nurodytą paskirties šalį ir prekes), kad ES eksporto kontrolės sistema tinkamai reaguotų į besikeičiančias pasaulines aplinkybes.

Todėl būtina priimti deleguotuosius aktus, kad Komisija galėtų skubiai išbraukti paskirties šalis ir (arba) prekes galiojančiuose bendruosiuose ES eksporto leidimuose.

Dabartiniai su dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės aspektais susiję teisės aktų pasiūlymai

Šiuo metu Europos Parlamentas ir Taryba nagrinėja du teisės aktų pasiūlymus, kuriais bus iš dalies pakeistas Reglamentas (EB) Nr. 428/2009:

- (1) pirmuoju pasiūlymu (COM(2008) 854) ketinama priimti naujus bendruosius ES eksporto leidimus. 2011 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamentas pritarė šiam pasiūlymui. Priėmus šį pakeitimų reglamentą, taip pat bus pakeisti Reglamente (EB) Nr. 428/2009 vartojami terminai (nuorodos į Bendriją, jei tik įmanoma, bus pakeistos nuorodomis į Sąjungą);
- (2) antruoju pasiūlymu (COM(2010) 509) siekiama atnaujinti ES prekių kontrolės sąrašą ir į jį įtraukti 2009 m. tarptautinių eksporto kontrolės režimų šalių sutartus pakeitimus. 2011 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamentas pritarė pasiūlymui.

Komisijos pasiūlymas

³ COM(2008) 854 galutinis.

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas aplinkybes, būtina iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 428/2009.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūras,

kadangi:

- (1) 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 428/2009, nustatančiu Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą⁴, reikalaujama iš Europos Sąjungos (toliau – ES) eksportuojamoms arba vežamoms per ją tranzitu, arba ES reziduojančiam arba įsisteigusiam tarpininkui teikiant tarpininkavimo paslaugas į trečiąją šalį pristatomoms dvejopo naudojimo prekėms taikyti veiksmingą kontrolę;
- (2) kad valstybės narės ir Europos Sąjunga laikytųsi savo tarptautinių įsipareigojimų, Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priede pateiktas bendras dvejopo naudojimo prekių, kurioms Europos Sąjungoje taikoma kontrolė, sąrašas. Sprendimus dėl prekių, kurioms taikoma kontrolė, drauge priima Australijos grupės (AG), Raketų technologijos kontrolės režimo (MTCR), Branduolinių tiekėjų grupės (NSG), Wassenaar susitarimo ir Cheminio ginklo konvencijos (CWC) šalys;
- (3) Reglamento (EB) Nr. 428/2009 15 straipsnyje nustatyta, kad I priedas turi būti atnaujinamas vadovaujantis atitinkamomis pareigomis ir įsipareigojimais bei bet kuriais jų pakeitimais, kuriuos valstybės narės yra prisiėmusios kaip tarptautinių neplatinimo režimų ir eksporto kontrolės susitarimų dalyvės arba ratifikuodamos atitinkamas tarptautines sutartis;
- (4) Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priedą būtina reguliariai atnaujinti, siekiant užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi tarptautinių saugumo įsipareigojimų, garantuoti skaidrumą ir išlaikyti eksportuotojų konkurencingumą. Vėluojant atnaujinti ES prekių

⁴ OL L 134, 2009 5 29, p. 1.

kontrolės sąrašą gali būti padarytas neigiamas poveikis saugumui bei tarptautinėms neplatavimo iniciatyvoms ir Europos Sąjungos eksportuotojų ekonominės veiklos rezultatams. Be to, dėl techninio šių pakeitimų pobūdžio ir dėl to, kad šie pokyčiai turi būti suderinti su tarptautinių eksporto kontrolės režimų šalių priimtais sprendimais, reikėtų taikyti skubos procedūrą, kad reikalingi atnaujinimai įsigaliotų Europos Sąjungoje;

- (5) Reglamento (EB) Nr. 428/2009 9 straipsnio 1 dalyje nurodytas bendrasis ES eksporto leidimas yra vienas iš keturių eksporto leidimų rūšių, kurias galima taikyti pagal reglamentą. Pagal šiuos bendruosius eksporto leidimus ES įsisteigusieji eksportuotojai, laikantis tuose leidimuose nustatytų sąlygų, leidžiama į tam tikras konkrečias paskirties šalis eksportuoti tam tikras prekes;
- (6) Reglamento (EB) Nr. 428/2009 II priede nurodytas šiuo metu taikomas bendrasis ES eksporto leidimas. Atsižvelgiant į tokio bendrojo ES eksporto leidimo pobūdį, gali prireikti leidime išbraukti tam tikras paskirties šalis ir (arba) prekes, ypač jei pasikeitus aplinkybėms tampa akivaizdu, kad reikėtų panaikinti tam tikrai paskirties šaliai ir (arba) prekei taikomą palengvintą eksporto sandorių tvarką. Tokiu paskirties šalies ir (arba) prekės išbraukimu iš bendrojo ES eksporto leidimo eksportuotojui neturėtų būti užkertamas kelias pagal atitinkamas Reglamento (EB) Nr. 428/2009 nuostatas prašyti kitos rūšies eksporto leidimo;
- (7) kad ES kontrolės sąrašas būtų reguliariai ir laiku atnaujinamas atsižvelgiant į valstybių narių pagal tarptautinius eksporto kontrolės režimus prisiimtas pareigas ir įsipareigojimus, Komisijai reikėtų suteikti įgaliojimus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį priimti deleguotuosius teisės aktus, siekiant iš dalies pakeisti Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priedą remiantis reglamento 15 straipsniu. Itin svarbu, kad atlikdama parengiamuosius darbus Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat su ekspertais;
- (8) kad ES galėtų sparčiai reaguoti į besikeičiančias aplinkybes, susijusias su bendrajame ES eksporto leidime nurodytų prekių eksporto rizikos vertinimu, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus, siekiant iš dalies pakeisti Reglamento (EB) Nr. 428/2009 II priedo nuostatas, susijusias su paskirties šalių ir (arba) prekių išbraukimu bendrajame ES eksporto leidime. Kadangi tokie pakeitimai turėtų būti atliekami tik remiantis nustatyta padidėjusia rizika, susijusia su tam tikrų prekių eksportu ir tuo, kad šių prekių eksportui toliau taikant bendrąjį eksporto leidimą, galėtų būti padarytas neigiamas poveikis Europos Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, Komisija gali taikyti skubos tvarką;
- (9) atlikdama parengiamąjį darbą ir rengdama deleguotuosius teisės aktus, Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų tuo pačiu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (10) todėl Reglamentą (EB) Nr. 428/2009 reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 428/2009 iš dalies keičiamas taip:

(1) Po 9 straipsnio 1 dalies pridėdamos šios dalys:

„Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 23a straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl paskirties šalių ir prekių išbraukimo II priede pateiktame bendrajame ES eksporto leidime.

Kai iš esmės pasikeitus aplinkybėms, susijusioms su II priede pateiktame bendrajame ES eksporto leidime nurodytų prekių eksporto rizikos vertinimu, dėl neišvengiamų skubos priežasčių bendrajame ES eksporto leidime būtina išbraukti konkrečias paskirties šalis ir (arba) prekes, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 23b straipsnyje nustatyta procedūra.“

(2) 15 straipsnis papildomas 3 dalimi:

„3. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 23a straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl I priede išvardytų dvejopo naudojimo prekių sąrašo atnaujinimo. I priedas atnaujinamas laikantis 1 dalies nuostatų.“

(3) Įterpiamas 23a straipsnis:

„1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 9 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 3 dalyje nurodyti įgaliojimai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo Reglamento (ES) Nr. .../... [šio reglamento] įsigaliojimo dienos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada panaikinti 9 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 3 dalyje nurodytus įgaliojimus priimti deleguotuosius teisės aktus. Sprendimu dėl įgaliojimų panaikinimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojantiems deleguotiesiems teisės aktams.

4. Priėmusi deleguotąjį teisės aktą, Komisija apie jį vienu metu praneša ir Europos Parlamentui, ir Tarybai.

5. Pagal 9 straipsnio 1 dalį ir 15 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis teisės aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba neišreiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba praneša Komisijai, kad jie neprieštaraus. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis gali būti pratęstas dviem mėnesiais.“

(4) Įterpiamas toliau nurodytas 23b straipsnis:

„1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji teisės aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei neišreiškiama prieštaravimų, nurodytų 2 dalyje. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį teisės aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.

2. Europos Parlamentas arba Taryba gali išreikšti prieštaravimą dėl deleguotojo teisės akto 23a straipsnio 5 dalyje nurodyta tvarka. Tokiu atveju Komisija, gavusi pranešimą apie Europos Parlamento arba Tarybos sprendimą išreikšti prieštaravimą, nedelsdama panaikina teisės aktą.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje [...]

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas